

noget tvivlende overfor, hvorvidt man vilde erkende, at en saadan offentlig Interesse havde nogen særlig Ret til at blive varetaget, viste det sig, at Forholdene i Byen udviklede sig saaledes — det er hidtil navnlig i Hovedstaden, dette Forhold er kommet frem —, at man maatte erkende, at bestaaende Forretninger paa Grund af den stadig tiltagende Begrænsning af Antallet af ledige Forretningslokaler efterhaanden var kommet ganske i Grundejers Haand, saaledes at han i Virkeligheden vilkaarligt kunde fastsætte Prisen for den Lejlighed, han havde at udleje. Bestaaende Forretninger var derved bragte i det Tilfælde enten at maatte standse eller overgive sig paa Naade og Unaade til den, der havde Magten. Ud fra den almindelige Opfattelse, at det i Tider som disse, hvor der er en Begrænsning af Varemængden, ikke kan tillades den, som raader over Varen, at tage en aldeles ubegrænset Pris, er derfor Spørgsmaalet om at bringe ogsaa Huslejligheder, som anvendes til Forretningslokaler, ind under Skønnet, blevet fremsat, og efter forskellige Overvejelser har Landstingets Udvalg enstemmig tiltraadt den Form, som vedkommende Paragraf, § 15, her har faaet, væsentlig i Overensstemmelse med det af Ministeriet oprindelig fremsatte Forslag.

Jeg har endnu kun at gøre Rede for to specielle Forhold. Man vil i Lovforslagets § 17 finde en Bestemmelse, som bemyndiger Kommunalbestyrelserne til at tilvejebringe statistisk Materiale angaaende Boligforholdene og til i Anledning af dette Materiale Tilvejebringelse at paalægge baade Husejere og Lejere at afgive Indberetninger. Denne Paragraf er udtaget af et andet Lovforslag, som jeg har fremsat i det høje Landsting paa Foranledning af Boligkommissionen, et Lovforslag om Oprettelse af offentlige Boliganvisningskontorer. Det høje Landsting har ikke tilendebragt Behandlingen af denne Sag, og Udtalelser fra forskellige Sider deroppe varsler ikke helt gunstigt for Lovforslagets Skæbne, men er dog heller ikke saaledes, at jeg har opgivet Haabet om, at Sagen vil blive fremmet af Landstinget. Jeg har imidlertid ikke villet modsætte mig, at man fra Lovforslaget om Boliganvisningskontorer flyttede denne Bestemmelse om Ret til at afkræve statistiske Oplysninger over til det foreliggende Lovforslag, naar det derved kunde sikres, at Bestemmelsen hurtigere kom til at træde i Kraft. Jeg vil anbefale dette høje Ting, ogsaa dem, som særlig maatte

interessere sig for Boliganvisningskontorers Oprettelse, at medvirke til, at denne Bestemmelse kan træde i Kraft allerede sammen med det foreliggende Lovforslag om Fastsættelse af Husleje, idet man saa haaber at kunne paavirke det andet høje Ting til at fremme Lovforslaget om Anvisningskontorerne, hvad dets øvrige Indhold angaar.

Medens Landstinget saaledes har indsat en Paragraf fra et særligt Lovforslag, har det paa den anden Side i Lovforslaget, saaledes som det blev fremsat for Tinget, bortfjernet en Paragraf, som i og for sig ogsaa kunde være fremsat som — og af Boligkommissionen var tænkt fremsat som — et særligt Lovforslag. Det var et Forslag, som gik ud paa at aabne en videre Adgang til Fremleje, til, selv om Kontraktforhold i og for sig lagde sig hindrende i Vejen derfor, dog at bemyndige Lejeren til Fremleje. Man har i Boligkommissionen ment, at den stigende Bolignød, de voksende Vanskeligheder ved at skaffe Husrum, i alt Fald paa et begrænset Omraade, for de enlige Personers eller de ganske smaa Familiers Vedkommende, virksomt kunde bekæmpes ved at aabne denne videre Adgang til Fremleje. Jeg indsatte da i Lovforslaget om Fastsættelse af Husleje en Paragraf herom med den Tilføjelse, at Nævnene tillige skulde kunne afgøre, hvilket Vederlag Ejeren skulde have, naar saadan Fremleje tillodes Lejeren, idet det selvfølgelig ikke var Mening, at den, som havde lejet Boligen af Ejeren, ved Fremleje skulde skaffe sig en Fordel udover en Erstatning for, at han afgav nogle Værelser og havde Ulejligheden ved at have en anden Beboer hos sig. Hvis der blev ydet Lejeren et større Vederlag for Lejligheden, maatte ogsaa Ejeren have sin Del deraf. Landstinget har imidlertid taget denne Paragraf ud. Jeg har overfor Landstinget baade i dets Udvalg og i selve Tinget under den sidste Behandling taget det Forbehold, at jeg maatte kunne fremsætte dette Spørgsmaal paa ny for Rigsdagen i et særligt Lovforslag, idet jeg ikke kan være tilfreds med den Afgørelse, Spørgsmaalet har faaet ved, at Paragraffen er taget ud af dette Lovforslag. Men jeg vil altsaa, idet jeg i det hele taget ønsker at anbefale den hurtigst mulige Fremme af dette Lovforslag, tilraade dette høje Ting at blive staaende paa det Standpunkt, som saaledes foreligger fra Landstingets Side: at Spørgsmaalet om Fremleje udgaar af dette Lovforslag og dermed stilles i Bero indtil videre. Hvis det høje Folke-